

Reblant el clau

MIQUEL ADROVER

Com a membre del Consell Assessor de la revista, havent llegit les remarques que, dins l'article «Racisme lingüístic», el senyor Jordi Solé i Camardons fa a un altre article, «Intransigència perillosa», del senyor Víctor Alexandre, diré que estic d'acord amb l'opinió d'aquests dos escriptors, car no hi ha pitjor català que el que no es parla. Voldria, però, fer-hi un parell de precisions.

Són nombrosíssims els neocatalanoparlants (passau-me, si us plau, aquest substantiu horrible però tanmateix molt clar), i aquest nombre va creixent. Cada vegada que una persona de llengua castellana (o búlgara, o aràbiga, o romanesa) amb la qual tinc tractes i a la qual jo sempre m'havia adreçat en català per molt que ella em respongués en espanyol (perquè, per molt de greu que ens sàpiga, els immigrants no espanyols la primera llengua que aprenen ací és l'espanyol), quan aquesta persona, dic, es posa a parlar-me en català, la meua alegria és tan gran que faig via a felicitar-la, cosa que l'estimula a perfeccionar la llengua.

En els dos articles esmentats es dona per establert que la pronúncia dels nous catalans és castellanitzant. Jo us puc assegurar que he sentit català, i molt, amb accent búlgar, aràbic o romanès.

Voler-se adreçar en espanyol a aquelles persones que no parlin un català no solament perfecte ans simplement bo és, a part d'un insult que se'ls fa, una mostra d'irracionalitat molt perillosa per a l'esdevenidor de la nostra llengua. És dir-los: «Jo estic dins una cleda poblada de parlants d'una llengua "bona" i vosaltres no hi entreu perquè el vostre català és deficient.» És, quan un immigrant demostra la bona voluntat de voler-se integrar, pegar-li un cop per als morros dient-li: «Arrere! Tu no seràs mai dels nostres.»

I no ens penséssim pas que d'«attituds» com aquesta sols se'n troben entre certs intel·lectuals. És relativament freqüent, a Mallorca (i m'afigur que enjondre també), dins el medi rural o de viles no gaire grans. He sentit pagesos que, tot i no dir expressament als

nouvinguts que s'esforcen a parlar en català «Ei, tu, no gosis parlar la nostra llengua», els ho demostren molt eficaçment fent befa de llur català encara vacil·lant i baldufenc. Els vénen a dir, com certs «intel·lectuals»: «Tanmateix, debades faràs, que no t'acceptarem mai com a compatriota.»

No em vull pas posar com a exemple pel que fa a la conducta convenient amb els nouvinguts al català, però, com que fa molts d'anys que aquesta qüestió em preocupa, vaig arribar, fa temps, a la conclusió que la cosa més intel·ligent (i humana) és, després de felicitar-los per la passa decisiva que han fet, dir-los qualche cosa a l'estil de «Ara veuràs com no et costarà gaire d'anar perfeccionant la teua nova llengua. Si vols, t'hi ajudaré». El que cal és encoratjar, no desjectar. I sempre amb bona cara i molta amabilitat. I fent-los veure que ells també hi guanyen molt, cosa de què ja solen ésser conscients.

Fa un parell d'anys, vaig sentir un diàleg entre dues senyores argentines. L'una deia a l'altra: «Es que cuando sabes hablar catalán, se te abren todas las puertas.»

I és així. Perquè hi ha la percepció general, entre molts d'immigrants, que el català és imprescindible (tant de bo sempre tinguessin raó).

La passada legislatura autonòmica balear, dominada pel PP, n'era perfectament conscient. Per això és que va fer tots els possibles, amb força èxit, per escampar la idea que la llengua catalana era supèrflua, prescindible.

I després, si volem sentir un mal català, amb fonètica, vocabulari i sintaxi espanyolitzants, no cal pas anar a cercar entre els immigrants: basta escoltar molts de «catalans de natura», gent amb cognoms com ara Puig, Sirena, Mas, Roig, Canyelles, etc. ¿També a aquests els parlava castellà, el senyor poeta santcugatenc? O només s'adreçava en espanyol als immigrants que parlaven malament el català? Perquè això sí que seria el sùmmum del racisme.

Us he de dir que, molt sovint, els infants d'immigrants marroquins, búl-

gars, romanesos... o espanyols, parlen un català molt millor que el dels catalans de nissaga avial. S'hi miren.

Dit això, el que sempre combatré serà el laxisme, pel que fa a la qualitat de la nostra llengua, que causa estralls dins certs cercles que es proclamen progressistes. He llegit opinions tan bèsties com és ara que la degradació del català és un tribut a pagar a la «multiculturalitat». A això, qualsevol mallorquí amb dos dits de seny i de decència hi respondria amb un nostradíssim «I un mè-mèu!».

Més encara: on dic que l'exigència, pel que fa a la qualitat del català, parlat i escrit, ha d'ésser absoluta, arribant a la intransigència, és en el cas dels professionals de la paraula, escrita o parlada: periodistes, escriptors, locutors de ràdio o televisió, actors, etc. Aquí sí que no hi ha excusa. Si en saben, molt bé. Si no en saben, bona nit si et colgues i ja tornaràs en haver-ne après. No és tolerable que qui hauria de donar llum doni fum.

No podem pas barrejar l'exigència de perfecció lingüística (d'excel·lència, si voleu), en aquest cas darrer i en el que va motivar els articles dels senyors Solé i Camardons i Víctor Alexandre. Com diuen al meu redol, «no hem de mesclar ous amb caragols». Amb els neoparlants, encoratjament a perfeccionar-se. Amb els qui tenen el català com a eina de treball o creació, severitat i rigor. És el meu parer. ♦

